

Heftig og begeistret

Det er bare å venne seg til det med en gang. Filmsuksessen “heftig og begeistret” eller “cool og crazy” som den internasjonale tittelen heter er over oss og vil utvilsomt begeistre mange Sandefjordinger i de nærmeste dager. Filmen med Berlevåg mannssangforening som en frisk nordavind har allerede gått sin seiersgang i Norge og mye tyder på at den kan bli en suksess også i utlandet. I januar fikk den pris i Tromsø og i februar fikk den nordisk filmpris i Göteborg. I går hadde filmen lukket premiære på Hjertnes hvor alle byens sangkor var invitert. Overalt har publikum latt seg begeistre, de har sunget med, reist seg og klappet når filmen var over. En sjeldenhet på våre kanter!

Hva er det så å begeistres over? Heftig og begeistret er tatt fra en sang som heter Vikingsønner. Det er slik denne sangen skal synges. Men det kunne like så godt ha stått som omtale av koret i sin utfoldelse. Her har et filmteam fulgt og filmet koret i 110 timer som har blitt til en 105 minutters dokumentar og underholdningsfilm, en humorfylt poesi kalt dokumusikal. Koret følges i tynt og tykt fullstendig amatørmessig og fritatt for alle skuespillernykker. Ikke en av replikkene og iallfall ikke kraftsalvene er innøvd! Hvordan er dette mulig. Filmskaper Knut Erik Jensen har selvsagt æren for det meste, men om mannssang generelt og Berlevåg spesielt kan det sies mye positivt.

Berlevåg er et lite samfunn ytterst i havgapet oppe i Finnmark med 1200 innbyggere. Stedet lever av fiske og foredling og har fast redningsskøyte Kommunikasjonene er gode med både hurtigrute og egen flyplass. Det ligger i uberørt natur av arktisk karakter og åpent landskap. Menneskene trives her, de bryr seg om hverandre, de har varme og nord-norsk replikkunst. Og så insisterer de fortsatt på å være herrer i eget hus! Det lille samfunnet lever med naturkreftene tett inn på seg og har opplevd svikt i fiskeindustrien og stor fraflytting. Men de tar igjen på kulturfronten. Berlevåg har 28 kulturforeninger, derav 3 sangkor, hornmusikk og skolemusikk. De har egen kulturskole for både voksne og barn. Kanskje kulturbyen Sandefjord kunne tenke seg en kulturvennshipsby høyt oppe i nord! Etter filmsuksessen har flere riksaviser laget helsides reportasjer om det lille, standhaftige kulturelle samfunnet.

Mannsangforeningen ble stiftet i 1916 og har 30 medlemmer i alderen 29 til 96 år. Du møter dem i filmen alle sammen, fra fiskeren med furet ansikt som bærer preg av slit for føda i ugjestmilde farvann til den avvendte narkomane som har funnet sitt paradisi nettopp på dette avsidesliggende stedet. Men gudsforlatt er det ikke. Mannskorets repertoar dekker både verdslige og kirkelige sanger. Med samme glød, oppriktighet og sjarmer synger de seg på en forbløffende måte inn i våre hjerter. Enten det er sangen “Ingen er så trygg i fare..” eller “Midnattsol” fornemmer vi ektheten i budskapet. Ikke alltid like rent og kultivert som våre kjente kor. Men kanskje som en raus motvekt mot det vellykkede, det kunstige åpner de seg og fyller oss med begeistring og kanskje litt medfølelse. Den som ikke berøres av dette har hjerte av stein! Her er ingen prestasjonskultur, det er samholdet og vennskapet som skaper resultatet. Koret er for sangerne et åndelig tilfluktssted for sang, glede, sosial omgang og omsorg. Gjennom å vise dette for omverdenen har Berlevåg mannssangforening oppnådd det andre kor bare kan drømme om. På kort tid har de satt sang og spesielt mannssang i fokus noe mange kor i Norge kommer til å nyte godt av i lang tid fremover.

Hva er det så med mannsangen som appellerer til vårt innerste? Byens eldste forening, Sandefjords Sangforening har holdt på siden 1853 så der må det finnes holdninger som er representative.

Joda, våre sangere kjenner seg igjen. Det ene er behov for å samles for felles hobby og uhøytidelig adspredelse. Det andre er det sosiale som preger sangforeningen. Som i Berlevåg opplever sangerne å bli inkludert, være en del av det hele, gjøre ting sammen og oppnå forbedringer på en uforpliktende måte. Vel stilles det krav og instruktøren formaner hvordan sangen skal bli homogen og ren, men replikkene, opplevelsene og historiene er like viktige. Og når den kraftige sangen runger i god harmoni gir det en gjenklang av selve Norges grunnfjell. Da hentes kulturskatter frem som videreføres for omverdenen og til nye generasjoner. Slik pleier både Berlevåg og vårt eget mannskor et forhold til sitt nærmiljø, det er byen og sangkoret som gir tilhørighetsfølelse. Dette gir mening og innhold i en kulturell hobby.

Så er det kanskje filmens beskrivelse av det norskeste, det trauste, det hardbarkede, det kraftfulle og det enkle som gir nordmenn assosiasjoner og rører oss langt inn i hjerteroten. For alle har vi noen som kjenner dette livet, som har opplevd det eller har levedegjort det for oss. Enten det er barske fiskere, hvalfangere eller eventyrere står de som representanter for følelser som ligger dypt i oss i sterk kontrast til vårt daglige og behagelige liv. Filmens sosialantropologiske aspekt er i så måte interessant, hver og en av Berlevågsangerne har opplevelser som gir stoff nok til eventyrlige fortellinger.

Etter all virak og omtale har både Berlevåg kommune og mannsangerne fått sine egne nettsider. De kan nås på www.berlevag.kommune.no/heftig/mannskor/ og de er utrolig stolte av fokuseringen. Her kan du lese alle filmanmeldelser og alt det koret har vært med på etter filmpremiæren. Du kan også sende en hilsen til koret sammen med de tusenvis av andre som allerede har gjort det. Der kan du også høre koret i form av lydsnutter på din PC eller kjøpe den nylig utgitte CD.

Det er bare å gå på kino og la seg heftig bevege!

Ove Holter Jørgensen